

Van lanen, straten en wegen Waarlangs wij ons begeven

Over het hoe en waarom van straatnaamwijzigingen binnen het gebied van de voormalige gemeente Vledder.

We zijn er inmiddels, grotendeels, aan gewend. Zeker de nieuwkomers, die weten niet beter. Het Turfpad, de Reeweg, de Koningin Wilhelminalaan, de Jan Wapstraweg of het Lesturgeonplein, maar heetten die altijd al zo?

Er zijn in de loop der tijd nogal eens wat straatnamen gewijzigd. Oude ingeburgerde namen als Kippenregel, Lijkenweg, Leemweg of neutrale aanduidingen zoals "Noordwoldigerweg" achtte men op een gegeven moment niet meer zo passend en vervolgens nam de gemeenteraad een besluit tot naamsverandering. Soms had een weg helemaal geen naam en gebruikte men een omschrijving zoals "Weg over Doldersum naar Wateren".

Over het hoe en waarom van deze straatnaamwijzigingen wil de redactie in de komende nummers, zo ver de voorraad strekt, verslag doen. Aan de hand van gemeentelijke dossiers en mondelinge berichtgeving zal worden geprobeerd de achtergrond van de huidige naamgeving te ontrafelen.

1. Boergrup/Turfpad

De naam Boergrup fascineert je, zeker als je van elders, uit het westen komt. Wat zou die naam betekenen?

Op de oude plattegrond van de Maatschappij van Weldadigheid uit het midden van de 19e eeuw staat "Boeresloot". Waarschijnlijk bestond de plaatselijke benaming Boergrup reeds, maar "vertaalde" de Maatschappij, die immers uit "westerlingen" bestond, de autochtone naam in het Hollandse Boere(n)sloot.

Boergrup is een heel oude benaming. Grup betekent greppel, afgezien nog van (het gangpad achter) de mestgoot, ook greppel in het land, bij voorbeeld ter afscheiding van percelen, en kleine sloot die veelal droog is. En van afscheiding, grens, is hier inderdaad sprake. De (boer)marke van Vledder, de gemeenschappelijk te gebruiken landerijen, liep immers tot hier. Het gebied ten westen van de Boergrup kon dan ook als "niemandslaan" voor turfwinning vanuit Friesland "gemakkelijk" worden uitgegeven. Daarenboven fungeerde de Boergrup ook als waterscheiding.

De naam Boergrup werd vastgelegd door de gemeenteraad van de toenmalige gemeente Vledder op 5 april 1960. Op de kaart van het toen goedgekeurde "Uitbreidingsplan in onderdelen, Wilhelminaoord" staat evenwel "*weg langs de Boergrup*".

Op de kaart "straatnamen gemeente Vledder" van 20 juni 1960 loopt de Boergrup (nr. 44) vanaf de Koningin Wilhelminalaan tot over de Werkhorstlaan. Het verloop van de Boergrup vertoont een slag over een stukje huidige Jodenweg, om vervolgens haaks noordoostwaarts precies op het huidige Turfpad toe te lopen, dat toen dus nog Boergrup heette.

Het stuk tussen Jodenweg en Turfpad bestaat niet meer. Het werd opgeofferd in het kader van de ruilverkaveling voor de gemeente Vledder, waartoe besloten werd ter gemeenteraadsvergadering van 17 februari 1956. Zonder hoofdelijke stemming werd het voorstel van Burgemeester en Wethouders (B & W) aanvaard "omdat de gemeentenaren het grote belang van een ruilverkaveling inzien". Aldus werd de Boergrup in twee, los van elkaar liggende delen gesplitst. Dat was voor B & W aanleiding per brief van 4 mei 1971 voor te stellen om het stuk Boergrup vanaf de Bosweg tot aan de Werkhorstlaan een andere naam, namelijk Turfweg te geven. Daar was immers eertijds in de buurt nogal wat turf gestoken en vervoerd.

De gemeenteraad van 27 mei 1971 heeft het voorstel goedgekeurd, zij het dat men in plaats van Turfweg koos voor Turfpad.

Zoals de Boergrup in het noorden werd geamputeerd, zo werd eerder, in 1955, de Boergrup een extra beginstuk gegeven, gelegen tussen de Hooiweg en de Koningin Wilhelminalaan. Oorspronkelijk begon de Boergrup aan de Hooiweg. Het was logisch de Boergrup als verbindingsweg tussen Vledderveen en Wilhelminaoord zo recht mogelijk door te trekken. De plannen waren aanvankelijk:

- a. onmiddellijk om de Nederlandse Hervormde (kolonie)kerk heen
- b. tussen "Jongebloed en het volgende huisje door"
- c. een uitgang tegenover de Rooms-Katholieke kerk.

Uiteindelijk werd echter voor een vierde oplossing gekozen, namelijk het huidige tracé van de dierenbegraafplaats tot tegenover De Menning. Deze vierde mogelijkheid is als volgt ontstaan. Het verslag van de gemeenteraadsvergadering van 18 januari 1955 vermeldt: "Op zekere dag hield de heer Van Leenhoff (directeur van de Maatschappij van Weldadigheid) mij (burgemeester Van Holthe tot Echten) aan en nodigde mij uit met hem in de auto enkele dingen te gaan zien, onder andere was de Heidemaatschappij toen bezig voor de gemeente enkele wegen te schaven. Zo kwamen wij ook bij het kruispunt Boergrup-Hooiweg en bekeken de situatie aldaar, waarop de heer Van Leenhoff zeide, kijkende over het land: maar dit is toch de oplossing! Meteen zijn wij toen omgereden en de heer Van Leenhoff besprak de zaak met de landbouwer Ter Haar (over wiens, van de Maatschappij van Weldadigheid gepachte bouwland het weggedeelte zou worden aangelegd), terwijl ik in de auto bleef wachten. Volgens de mededeling toen had Ter Haar, hoewel liever niet, geen bezwaar." Deze vierde variant kon nu worden uitgevoerd, omdat aan de gemeente Vledder al in februari 1952 door de Commissie van beheer van de kunstweg Steenwijk-Vledder vergunning was verleend tot aansluiting van weg nr. 32 (=Boergrup) op weg nr. 29 (=Noordwoldigerweg of Koningin Wilhelminalaan). Gedeputeerde staten van Drenthe hebben de vergunningverlening goedgekeurd bij besluit van 12 maart 1952.

Zoals u hierboven ziet, valt er over een weg met een oeroude benaming nog heel wat te vertellen. Zo werd de Boergrup van oorspronkelijk - vóór 1955 - ruim 3 km lengte en een korte periode van ongeveer 4 km, tot een weg van 2,5 km nu. Hij werd als het ware naar het zuidwesten verschoven (verlengd) en in het noordoosten verkort.

In het volgende nummer zal de **Lijkenweg** (?) behandeld worden.

Jan Kits Nieuwenkamp